

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre ha januárban egyszerre fizeli	90 L.
Egész évre ha január végéig nem fizeti ki	100 L.
Fél évre — — — — —	50 L.
Negyed évre — — — — —	30 L.
Egyes szám ára — — — — —	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Baron Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.

Dr. HAJDU ISTVÁN

1886—1924.

Harmincnyolc évet töltött be a hanyatló évvel elhunyt felejtetetlen drága barátunk élete s ez a rövid idő, másoknak alig kezdete a férfi munkának, nála elég volt arra, hogy kisebbségi küzdelmeink élére kerülve, örök tiszteletet és nagybecsülést adjon nevének, elmulása pedig, korai, gyászos elmulása a pótolhatatlan veszteség érzését magyar sorunk alakulását szíven viselő minden igaz embernek.

1920 végén történt, hogy első ízben gyűltünk össze tanácskozásra azok, akik a békeszerződések rendelkezéseinek megismerése után szükségesnek tartottuk a magyarságnak — immár nemzeti kisebbségnek — a változott viszonyok között való érvényesülésére megfelelő politikai szervezet alkotását. Ebben a tanácskozásban a Maros- és Nyáradmenti székhelységeket dr. Hajdu István képviselte, már ekkor, alig 34 éves korában, elismert vezérként. És a tanácskozások rendén, ekkor is azután

is mindig, bebizonyította, hogy méltó arra a bizalomra, mellyel népe tuláradó szeretetében és ragaszkodásában megtisztelte.

Mély bölcsesség, komoly tanulmányokban kiérlelt biztos politikai érzék, szilárd akarat, férfiú öntudat, lángoló fajszeretet, rendületlen igazságérzet, szent lelkesedés, bölcs mérséklet s a célkitűzés

biztonsága jellemezték. Minden vezéri tulajdonság megvolt benne, küzdelmes törekvések biztosan bekövetkező eredményére reménységet adó.

Most mind ennek váratlan megdöbbentő befejezésül jött gyászos elmulása, soha nem pótolható veszteséget okozva kicsiny családjának s be nem tölthető úrt a magyarság önzetlen harcosainak sorában. És meg kell nyugodnunk benne, hiszen Isten akarata volt s annak bölcsességében ki merne kételkedni?!

Drága emléke örökre meg fog maradni szivünkben, munkája, példaadása pedig új és új nemzedékeket fog az övéhez hasonló önzetlen, odaadó, áldozatos munkálkodásra buzdítani minden nemes, igaz ügyért, s ezek között első sorban erdélyi magyarságunk szent ügyéért.

Ennek tudata adjon vigasztalást mindannyiunknak, főként azoknak, akiket legjobban szeretett s akiket legmélyebben sújtott a szörnyű csapás: drága családjának. G. E.

Dr. Hajdu István.

Dr. Hajdu István 1886. évben született Ákosfalván, Marostorda megyében, előkelő székely nemesi családból. Iskoláit Maros-Vásárhelyt végezte a ref. Kollégiumban, majd Kolozsvárt, az egyetem jogi karán. Tanulmányai befejeztével Maros-Vásárhelyt ügyvédi irodát nyitott, mely rövid idő alatt a legelismertebbek egyike lett Erdélyben a Hajdu István kiváló jogi tudása és lelkiismeretessége folytán. 1915-ben nőül vette Szánthó Emiliát, boldog házasságukból két szép leánygyermek származott. Felváltva élt Maros-Vásárhelyt és Ákosfalván, kis birtokán.

Az imperium-változás után élénk részt vett a magyarság politikai szervezésében. A Magyar Szövetség marosvásárhelyi és marostordamegyei tagozatát emberfeletti munkával ő szervezte meg. Mikor azonban a kormány a Szövetséget feloszlatta, nem csatlakozott egyik magyar párthoz sem, hanem egyelőre visszavonult, mert mai viszonyaink között végzetesnek tartotta a magyarság pártokra bomlását. Az Egységes Magyar Párt szervezési munkájából szintén kivette részét s a Kolozsvárt, 1923. dec. 28-án tartott alakuló nagygyűlésnek vezérszónoka volt.

A magyar politikai életből mindig kivette részét odaadó komoly munkával, mint a párt központi intéző bizottságának tagja s a maros-tordai tagozat ügyvezető alelnöke. Tagja volt annak a kisebb bizottságnak, mely 1923 tavaszán Bratianu miniszterelnökkel folytatott megbeszéléseket és részese volt az Averescu lábornok vezetése alatt álló Néppárttal folytatott tárgyalásoknak is.

Az 1924. évi december hó 14-napján Brassóban tartott nagygyűlés a Magyar Párt elnöki tanácsának tagjává választotta. Brassóba azonban már betegen jött s nem is várta be a gyűlés végét: hazautazott, súlyos betegen.

Baja vesegyulladás volt, még tanuló korából származó, s hogy így van, ezt csak akkor tudták meg, mikor annyira elhatalmasodott rajta, hogy már nem volt segítség. December 29-én délben megtért Teremtőjéhez. Temetésén a Magyar Párt küldöttsége Ugron István elnök vezetésével vett részt. A bucsuztatót Sándor József alelnök mondta.

Emléke legyen örökké áldott.

Dr. Hajdu István ravatalánál.

Sándor József orsz. képviselő beszede 1924 dec. 31-én Marosvásárhelyt a Magyar Párt nevében és megbízásából.

Testvéreim! Jézus a barátja sirjánál könnyezett. Miért? hiszen Ő maga volt a feltámadás és az örökélet. És mégis könnyezett. Miért? mert lángoló szívelelke volt és van s mert szeretett és szeret. Szerettünk és vérző szívvel, megrendült lélekkel siratunk mi is Téged, dr. Hajdu István megdicsőült szelleme, akinek váratlanul és oly korán pótolhatatlanul üresen maradt a puha, meleg házfészke s küzdő társaid közt a helyed. Aki egyik erős láncszeme és buzgó munkása voltál ama kisdied csapatnak, amely isteni sugallattól és hazafias vágytól indítva, a Gondviseléstől elhiva és válasza volt és van arra, hogy szolgálatába álljon az elárult és mostoha sorsra jutott kétmillió magyarnak, a jogos és igazságos jövőnek és reménynek és ez odaadása által része legyen Istennél az örökkévalóságban. Nem díjért, nem zsoldért, nem számításból és képmutatásból, még kevésbé erőszakkal, hanem őszinte érzésből és belátásból, mert aki nem magát, hanem a kicsinyt és gyöngét védi és erősíti, az a legszentebb munkát végzi, ami e földön lehet. E védelem és küldetés nélkül, a családon kezdve, mi is volna állandóan és maradandóan igazán szép és magasztos az élet folyamán? Mert a jótett és az önfeláldozás az, ami bennünk, lelkünkben valóban halhatatlan és ami a világ-mindenségben föltétlenül mint élő valóság tovább hat és működik.

Ismertünk Téged mint jó fiut, férjet, apát, rokont s nemes családod utolsó férfi sarját; mint nemesszívű barátot; mint önzetlen társadalmi embert, kinek szíve nyilvánosan — a brassói Nagygyűlést kivéve — utoljára is a zetelaki tűzkárosultakért dobogott; mint odaadó és bátor munkás férfiut; láttunk, hogy mint egyházad hú fia hittél az Urban és általa, de csakis általa az igazság győzelmes erejében; s hogy ami fő, éppen ezért a köz- és magánéletben mindig és minden körülmények közt homloktérbe helyezted magadnál úgy, mint másnál a legnehezebbet és a leg-

fontosabbat, vagyis az *erkölcsöt* és az *erényt*. Mert nélkül hiábanvaló minden küzdelmünk és törekvésünk; hiában van itt számra és tömegre nézve kétmillió magyar; hiában ámitjuk őt hamis csodatevő erővel és nagyhangu szölamokkal, mert isteni kegyelem nélkül nincs semmi; a kegyelem pedig az erkölcs és erény hiányával, a Krisztusban való hit bűnbánata és őszinte megtérése nélkül a meddő porba hull.

Erkölcs és erényszereteted, mint koporsódból is kivilágló fény, jelzi az irányt és az utat, melyen a romániai magyarságnak haladni kell. Mert ezse és ügyessége van a Rossz szellemnek is, de jelleme és becsülete nincs s épen azért igazi ész és ügyesség hiányában a végén is kártékonyan mindig megbukik. Mi pedig élni és rendesen fejlődni akarunk! Igazságszerető magatartásodon, kedves és szeretetreméltó egyéniségeden, barátságos természeteden s derült és mégis komoly gondolkozásodon kívül, ez a morális jellemvonásod emelte és biztosította szemünkben tiszteletedet és megbecsülésedet s tartja fenn emlékedet barátaidnál és a Magyar Pártban is. A Pártban, mely forrón szeretett és forrón szerető családod, valóban árván maradt édesanyád, ifju nőd és bimbózó gyermekeid után bizvást a legőszintebben és a legigazabban sirat s kíván Neked csendes nyugalmat és hited által örök üdvösséget az Egekben. Mert tudjuk, hogy a válás és a halál szomorú bár, de csak ideigvaló; a természet is mint egy szerető édesanya csak az egyik karjáról a másikra teszi át alvó gyermekét; Erdély szent földje, amelyhez kívándorlás nélkül annyira ragaszkodtál, pihenő helyeden csak egy magadra huzott szelid takaró; emléked nemzedet kebelében él s családod mindnyájunk kegyelete és oltalma tárgya. És érezzük azt, hogy mint vallásos igaz lélek, aki látod azt, amit mi nem láthatunk, szellemajkadon a nagy prófétával azt sugod felénk, hogy: „Az igaz a halálban is vigaszt talál!” és eljön az a bibliai idő, midőn: „Az Ur megronija a halált mindörökre; a könnyhullatást letörli minden arcról és az egész földről elveszi az Ő hívő népe gyalázatát. (Ezai. 25, 8.)” Ebben hiszünk, ebben mindnyájan egyek va-

Ha finom cukorkát akar,
kérjen
MELISSÁT!!
Cluj. Telefonszámok:
6-48. és 6-64.

gyunk Teveled, aki egyelőre Jósika Sámuel báró után, bizonyára megint közmegegyezésből, csak elutaztál s hogy ha hívunk, ugyebár, visszajössz?

Addig is — Hajdu István bajtársunk és barátunk — Isten Veled! Álmodd tovább mindazt a vágyat, ami kebledet élteté; a sírodon a tied és nemzeted jóllétéről suttojanak az örökzöld és a mosolygó virágok s ha jön a tavasz, vidám dalt zengjen szeretteidről és népedről az énekes madár! Isten Veled!

BELPOLITIKA

1924 belpolitikai eseményei.

Rövid nagyon az összefoglalás, amit az elmúlt év belpolitikájáról adhatunk.

Törvényhozási intézkedés, mely minket a legközelebből érint: a megszávozott iskola-törvény. Iskoláink sorsát azonban ez nem dönti el. Csupán annyit, hogy a hitvallásos magyar iskolák — minden más nem állami iskolával együtt — a jövőben magániskolák lesznek. Milyen módon? — ezt még nem tudjuk. A törvény még nincs meg s a tervezete sem végleges. A magyar egyházak vezetőit meghallgatták már s most van tárgyalás alatt a kívánásait magában foglaló előterjesztés

Ugyanigy nem tudjuk még az új közigazgatási törvény s a választójogi törvény végleges intézkedéseit sem. A közigazgatási törvény tervezete nagyon megszorítja az önkormányzatot s nagy hatalmat ad a prefektus és a jegyző kezébe.

Iskoláinkkal szemben tovább folyt a korábbi eljárás. Sok magyar iskola kapui zárultak be 1924-ben is. Ősztől kezdve, mégis, mintha enyhébb szelek járnának. Talán a nyár elején itt járt külföldi bizottság munkája folytán.

Két kísérlet történt 1924-ben a magyarság egyetlen politikai szervének, a Magyar Párt-nak megbontására. Mindkettő teljes kudarccal járt, hála annak az egységes magyar érzésnek, amely acélnál szilárdabbá kovácsolta össze valamennyiünk lelkét.

Ez az egységes magyar lélek ihlette meg és vezette a párt december 14-iki brassói nagygyűlését s annak határozatait. Ott volt a gyűlésen az egész erdélyi magyar nép és főként a nép, amely érzi és tudja, hogy mit jelent neki a *Magyar Párt* s az abban megnyilvánuló egység, ezért ragaszkodik mindkettőhöz teljes erejével.

Jöjjön át ez a magyar lélek az új évre is, ihlessen és vezessen tovább teljes egységben.

Lehetetlen, hogy ne vezessen eredményhez!

Román vélemény a kisebbségi tisztviselők románnyelvi vizsgájához. A régi királyság egyik nagy román lapja (Neamul Românesc 1924. dec. 24.) írja:

Mikor Erdély az önkényuralom után (1867) a budapesti kormány alá került, akkor is elrendelték, hogy a nemmagyar anyanyelvű tisztviselők sajátítsák el az állam nyelvét. Ezért azonban mégis sok tisztviselő megöregedett az állásában, anélkül, hogy elsajátította volna a magyar nyelvet. S ez nemcsak a helyi érdekek miatt történt, hanem főleg emberiségéből. S nem lehetne azt mondani, hogy ezek a tisztviselők nem tették meg a kötelességüket. Kimutatva aztán, hogy mennyire más és más minden ember nyelvtanuló képessége s hogy mennyire nehéz itt igazságosan itélni, főleg minthogy anyagi gondokkal is küzdő szegény emberekről van szó hozzá teszi:

A román állam attól még nem megy tönkre, ha néhány száz tisztviselője nem tanulja meg az állam nyelvét s méltóságának nem szabad eltűnnie, hogy nagyon kegyetlenül sujtsanak olyan szegény embereket, akik egész életüket a nem nagyon hálás állami szolgálatban töltötték el.

Babós és Társai
vaskereskedése
Regina Maria
21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, eke, borona és alkatrész raktár, vadásztöltények.

KÜLFÖLD

Visszapillantás a múlt év külpolitikai eseményeire.

Hétről-hétre számot adtunk kedves olvasóinknak az elmúlt évben is a külpolitika nevezetesebb eseményeiről. Most, új év elején, régi szokás szerint, rövid összefoglalásban ismertetjük azokat. Természetesen: nem az egyes eseményeket, hanem azt az általános képet, amely ezekből az eseményekből alakult.

A külpolitikát a most már múlttá hanyatlott 1924. évben különösen két kérdés foglalkoztatta. Egyik a *jóváttétel* kérdése, a másik az *oroszbolsevizmus*.

A jóváttétel kérdése Magyarországra és Németországra nézve nyert megoldást az elmúlt év folyamán.

Magyarország kétszázmillió aranykorona összegű kölcsönt kapott pénzügyi viszonyainak rendezésére. Ezzel szemben pénzügyeit két és fél éven át nemzetközi ellenőrző főbiztos vezeti és irányítja. A kölcsön külföldi jegyzése nagy sikerrel zárult s a gazdasági élet biztos alapra helyezése is teljes sikerrel folyik, sőt jobban, mint a minőt kilátásba vettek. Mindennek meg van máris a látható eredménye a magyar korona megszilárdulásában s ennek következményeként a magyar gazdasági élet megerősödésében. Olyan sikerek ezek, melyekre a Bethlen-kormány s elsősorban Bethlen István miniszterelnök méltán büszke lehet.

Németország jóváttételének a magyarénál sokkal bonyolultabb kérdése is jó utra került 1924-ben. Ennek oka az, hogy valamennyi érdekelt állam elfogadta a pártatlan amerikai szakértő, Dawes tervét, mely egyrészt megállapítja a Németország által évenként fizetendő jóváttételi teljesítések összegét s kijelölte azok fedezetét, másrészt gondoskodik Németország biztosítékul lefoglalt területeinek fokozatos kiürítéséről. Sajnos, most súlyos zavarok keletkeztek épen a kiürítés körül, mert a Népszövetségi tanács elhalasztotta az angolok által megszállva tartott Köln

vidéki területek kiürítését, aminek a terv szerint 1925 január 10-én meg kellett volna kezdődnie. Ez intézkedés nyíltan eladott oka az, hogy az ellenőrző bizottság jelentése szerint Németország nem tett megfelelően eleget le szerelési kötelességének. Valószínű azonban, hogy az elhalasztás azért történt, mert a német választások utáni helyzetet még nem látják eléggé tisztának. Tartanak attól, hogy erősen nemzeti irányú kormány veszi át a német ügyek vezetését, ami befolyással lehet jóvátételi kötelezettségei teljesítésére.

Az orosz szovjetkormány 1924. évben fokozott tevékenységet fejtett ki, hogy az egész világon zavarokat keltsen. Felfedezték működő szervezeteit Angliában, Franciaországban. Szervezett forradalmakat Görögországban, Kínában, Esztországban. Állandóan szítja az angolok elleni elégedetlenséget Indiában, Egyiptomban. Még élénkebb a tevékenysége nálunk. Ide, Bessarábiába, kétszer is betörték bolsevista bandák s csak véres összeütközések árán lehetett őket kiverni. Ugy látszik, a bolsevista veszedelem még mindig nagy s az lesz sokáig, bár a szovjetben magában is folytonos a surlódás.

Foglalkozott a Népszövetség a le szerelés kérdésével. Ez azonban még csak a távol jövő álma — a világbé kével együtt. S foglalkozott — a kisebbségi kérdéssel is, de döntés nélkül.

A nagy világpolitikában nagy várakozások fűződtek az angol munkáspárt kormányrajutásához, ezek azonban el is múltak, mikor az őszi választásokon a konzervatív-párt túlnyomó többségbe jutott.

A kisantant politikája megint azt mutatta, hogy csak addig tud egységes lenni, amíg a szlávkérdés nem vetődik föl. A csehek és a szerbek érdeke ugyanis teljesen más mint a románoké.

Ime: egy év külpolitikájának rövid vázlata. Befejezett képet nem ad. Csupa forrongás, nyugtalanság. Ki tudja, mikor csillapodik meg és hova fejlődik?

Hazugságok IV. Károly és Horthy magyar kormányzó legutolsó találkozásáról.

A legutóbbi napokban több erdélyi magyar ujság is vásári ízű részleteket közölt Werkmann Károly könyvéből. E könyv IV. Károly császár és király állítólagos naplója. E ponyva irások kapcsán, amelyek izléstelenségeikkel alkalmasak arra, hogy nevetségessé tegyék idegenek előtt a magyarság tragédiájának tiszteletet és részvétet érdemlő fájdalmát, nem mulaszthatjuk el kifejezést adni komoly felháborodásunknak. Eszünkbe jutnak az ép' most közöttünk járt Jorga Miklós szavai, ki többek között a magyarság különös dicséretére emlegette azt a tiszteletreméltó és riika jellemvonást, *mellyel e faj történelmi multját mindig oly nagyon és nemesen megbecsülte*. Nem hisszük, hogy a tudós Jorga ezen elismerését olyan magyarok szerezték volna meg nekünk, mint az emlegetett fércelmények szerzői, akik alantas üzleti céljaik, vagy egyéni gyűlölködésük szolgálatában ily szemérmetlenül rugdalják meg a magyar önérzetet. Különben Werkmann úr merénylete a hivatalos Magyarországot is cselekvésre készítette s Bethlen István magyar miniszterelnök nyilatkozata és a „Nemzeti Ujság“ cáfoló cikke után megszólalt a bukaresti magyar követség is, amely a kérdéses ügyben az alábbi hivatalos cáfolatot adta ki:

„A bucaresti magyar királyi követség a Keleti Ujság mult évi december 31-én megjelent 294. számában közölt cikktől, mely Werkmann Károly legújabb könyvéből néhai Károly király Ófelsége és Magyarország Kormányzója Ófömméltósága között állítólag lefolyt beszélgetés szöszertinti szövegét közli, a legkellemellenebbül érintve, a legnagyobb sajnálatának kénytelen kifejezést adni a fölött, hogy egy magyar nyelvű lap a fenti kétes értékű műből éppen azon részt választhatta ki közlésre, amely egy tanuk nélkül, négyszemközt lefolyt beszélgetést ír le.

Azóta maguknak a legitimista köröknek a sajtóban megjelent nyilatkozataiból kitűnt, hogy Werkmann legújabb könyve kiadására legfelsőbb helyről nem nyert felhatalmazást és hogy a mű

egyáltalán nem tekinthető az elhalt király hagyatékának. Ellenkezőleg felháborodással állapított meg, hogy egyes részletei teljesen valótlanok és gyakran az elhalt egykori király emlékére sértők. Az egész mű részben téves, részben valótlan tartalmánál fogva, szenzációt hajhászó gunyolódó íratnak tekintendő. Ami az egykori király és kormányzó husvétii találkozásának leírását illeti, a magyar kormány hivatalos cáfolatából kitűnik, hogy az legnagyobb részben hazugság és szabad kitalálásból áll.

A szóbanforgó napló közlésében megnyilvánuló célzatosság Magyarországon összes köreit felháborodással tölti el és a magyar királyi követségtől a leghatározottabban vissza kell utasíttassék. Mindenki, aki Magyarország kormányzójának magas erkölcsi felfogását és a legtisztább hazaszeretettől táplált nemes kötelességérzetét ismeri, ily gyanúsításokat csak rágalmagnak tekinthet.

A szlovenszkói katolikus püspökök elkobzott karácsonyi körlevele. A szlovenszkói róm. kath. püspökök közös karácsonyi pásztorlevéllel fordultak hiveikhez. A pásztorlevélnek három főintézkedése van. Az első megtiltja, hogy kath. hívő kath. ellenes egyesületnek tagja legyen, a második meghagyja a hívőknek, hogy az ilyen egyesületekből vagy szervezetekből azonnal lépjenek ki, a harmadik pedig felsorolja azokat a feltételeket (jóhiszeműség, létfenntartási kényszerűség stb.) amelyek mellett ilyen egyesületeknek ideiglenesen és kivételesen tagjai maradhatnak. *Azokat pedig, kik e rendelkezéseknek nem engedelmessékednek, egyházi átokkal és kiközösítéssel fenyegetik meg.*

Mivel e pásztorlevélből csak a szlovák néppártiak és a keresztényszocialistáknak lehet hasznuk, amely két pártot Prágában államellenesnek szokták minősíteni, az összes cseh lapok élénken támadják a püspököket. A Prager Presse, Benes lapja, bejelenti, *hogy bűnvád eljárás indul mindazon plebánosok ellen, kik a pásztorleveleket kihirdették*. A Narodny Listy Pozsonyból tudósítást közöl, mely szerint *a hatóságok máris elkobozták a szóbanforgó pásztorlevelet*.

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár,

Regele Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhethet be.

A szociális sajtó a köztársaság védelméről szóló törvény alkalmazását és az állam s egyház teljes szétválasztásának keresztülvitelét követeli. Szóval, ha a kath. egyház a maga védelmére cselekszik, ez államellenes eljárás, de ugyanakkor a csehek nyugodtan kigunyolhatják a kath. magyarság és tótság legszentebb vallásos érzelmeit s féktelenül üzhetik a legszélsőségesebb propagandát is új államegyházuk érdekében. Ismerős módszer a boldogított kisebbségek sorsában s találkoztunk immár mi is a kétféle mértékkel való mérésnek ezzel a fajtájával. — Vagyis a tanulság: nincs semmi új az ég alatt!

HIREK

Olvasóink szives figyelmébe! Kedves olvasóinknak bejelentjük, hogy átköltöztünk a Minerva új épületébe s ezután a Magyar Nép-hez szánt bármilyen levél és pénzküldemény erre a címre irányítandó: *Magyar Nép, Cluj—Kolozsvár, Str. Baron Pop (v. Brassai-u.) 5.*

Tanítósors. A napokban temették el Nagymajtényban Fischer Pál róm. kath. tanítót. Fischer magasztos hivatásának valóságos vértanúja volt. Huszönöt évig tanított Nagymajtényban s ebben az utolsó esztendőben még fizetést sem kapott. A nyomorúsággal küzdő, ötgyermekes apa azonban szegényen is kitartott iskolája mellett, míg végre a kimerítő munka, a folytonos gond és kilátástalan jövő kioltották nemes életét. Elárvult magyar sorsunk e halott hősé- nek sirja és emléke előtt könnyes elismeréssel és hódolattal adózunk, de vajjon mi jut kárpótlásul az özvegynek és az öt árvának?

Keresztény missziók kiállítása a Vatikánban. December 25-én érdekes kiállítás nyílt meg a Vatikánban. A világ összes misszióinak kiállítása ez, de nemcsak a katolikus, hanem a protestáns misszióké is. A kiállítási csarnokok a Vatikán kertjében épültek és a hozzájuk vezető főbejárat a Via dei Musini át vezet. Szerepel a kiállítás eszközei között a modern technika minden vívmánya, film, gramofon, fénykép. Öt csoportra oszlik az egész: az első csoport a statisztikai, amely át- nézetet nyújt a keresztény missziók szervezete és működése tekintetében.

Pontos statisztikai adatok vannak itt szemléltetően feltüntetve a világ 500 millió keresztényének elhelyezkedéséről, a távol Kelet viszonyairól, Afrika, Ausztrália exotikus államainak vallási viszonyairól. Rendkívül érdekes a néprajzi csoport is. Itt lehet látni, mint fejlődött a művelődés az exotikus országokban a legkezdetlegesebb őállapottól egész a mai műveltségig. Ebbe a csoportba tartozik az ősi népek orvosi eszközeinek és gyógyszereinek az ismertetése is. Rendkívül érdekes a történeti csoport is, amely első sorban a missziós-mozgalmak történetéről tájékoztatja a nézőt. A legrégebb misszionárius rendtől, a franciskánusoktól kezdve az alig ötvenéves „Societas verborum Dei”-ig a világ minden rendje képviselve van a kiállításon.

Bányász-halál. A lupényi keleti-bányában Dadavcsics András bányamunkást a fojtó lég megölte. A kötelesség e szegény martírját felesége és négy gyermeke gyászolja.

Egyesületek, iskolák és hívek figyelmébe Lestyán József gyulafehérvári hittanár vetítőképekhez szükséges színes diaprojektív sorozatokat állított össze. Minden sorozathoz megfelelő szöveg van mellékelve. A kikölcsonzési feltételek, valamint a képek részletes árjegyzéke ügyében ehhez a címhez kell fordulni: Lestyán József hittanár, Alba-Julia.

A számok ékes beszéde. A legújabb adatok szerint Románia minden 100 lakására esik egy korcsma. Északon, Svéd- és Norvégországban pedig minden 25.307-ik lakásra esik csak egy korcsma.

A szentévből utlevél nélkül lehet Olaszországba utazni. Az olasz kormány rendeletet adott ki, amely szerint a szent-évből Rómába zárandoklók utlevél nélkül utazhatnak Olaszországba. A határnál csupán a zárandok-igazolványt kell felmutatni.

Hol vannak a legnagyobb templomok? Közismert dolog, hogy a világ legnagyobb temploma a római Szent Péter templom, amelyben 54 ezer hívő fér el, ami 8 ezred katonának felel meg. Ezután következik a milánói székesegyház, amelyben 37 ezer, a Szent Pál temploma Rómában, amelyben 32 ezer, s a kölni dóm, amelyben 30 ezer ember fér el. A többi templomok egymásután így következnek: a londoni székesegyház 26 ezer, a bolognai 25 ezer, a velencei Szent Márk templom 12 ezer embert képes befogadni. A legnagyobb török templomban, az Aja Szófiában, 23 ezer ember fér el. A fentiekből látszik, hogy az olasz templomok a legnagyobbak a világon.

A legcsodálatosabb vegyületek. Minden bizonnyal az emberi test a legcsodálatosabb alkotása a természet vegyészkedő kedvének. Rengeteg elem van benne, de persze nem külön-külön „tartályozva” hanem egyesítve a legbámulatosabb keveréssel. Mindenekelőtt ebben az emberi testben, ha egyszerűen egy hetvenöt kilogramm súlyu embert veszünk, annyi értékes anyag van, mint amennyit ezerkétszáz darab tyuktojás sárgája és fehérje tartalmaz. Aztán: a normális emberi testben huszkanál só van, ötven kockányi cukor, tiszta víz pedig körülbelül tíz liter. De ha azért minden nedvességet elpárologtatnánk egy embernek a testéből, kapnánk kilencvennyolc köbméter világitógázt amely gáztömeg elég lenne egy akkora léghajó megtöltésére, mely 77¹/₂ kilogramm terhet elbírna. Ezenkívül ugyancsak a normális emberi testben annyi vas van, hogy két nagy szöveget lehetne kovácsolni belőle; annyi zsir, amennyiből hét kiló gyertyát lehetne önteni, annyi szén, mint amennyi hetvennégyezer ceruzában és annyi foszfor, mint 820.000 szál gyufában.

Angol lordból bányamunkás. Hodge volt munkáspárti képviselő, aki a Macdonald-kormány alatt a tengerészeti minisztérium polgári lordja volt, belépett az egyik bányába munkásnak. Pályáját, mint bányamunkás kezdte volt meg, s harminc esztendővel ezelőtt ma egyike az angol munkáspárt legnépszerűbb vezetőinek. A bányász szakszervezet titkári állást kínált fel neki, de nem fogadta el, hanem visszatért magas méltóságából legelső foglalkozásához. Ime szép igazolása annak, hogy minden becsülettel végzett munka és foglalkozás egyenlő, csak tiszta felfogás és ahhoz való lélek kell hozzá.

Hány magyar könyv jelent meg Magyarországon 1924-ben? Az elmúlt év nehéz megpróbáltatásokat zu- dított a magyar könyvkiadásra. 1924. január elsejétől december elsejéig a magyar könyvkiadók hivatalos lapjának adatai szerint 1045 magyar könyv hagyta el a nyomdát, ami a múlt esztendőhöz viszonyítva körülbelül huszszázalékos visszaesést jelent. Ezt az 1045-ös végeredményt azonban nem tisztán irodalmi művek alkotják, mert tekintélyes szám esik belőle iskolai könyvekre, naptárakra és egyéb nem irodalmi jellegű kiadványokra. Az 1045 könyv közül hatszázkilencvenöt az eredeti magyar mű, háromszáz- negyvennyolc az idegen nyelvekből fordított. A megjelent könyvek nagyrésze természetesen szépirodalmi munka, de az elmúlt évekhez viszonyítva nagyon megnövekedett a tudományos

művek száma. Ezek között legnagyobb számmal az irodalmi arckép és az életrajz szerepel. Az 1924-ben megjelent e fajta kiadványok közül husznál több foglalkozik egyedül Ady Endrével. Jelentékeny számmal szerepelnek a technikai szakkönyvek, ellenben a magasabb fokon álló mezőgazdasági szakmunkák a gazdasági kérdések népszerűség ellenére sem terjedtek el jelentékenyebben.

Amerikai csodabogár. Amerikai lapok írják, hogy egy mérnök leánya megtanulta a majmok nyelvét. A kis Ilonka 5 éves kora óta sokat játszott a majmokkal s most igen jól érti a nyelvüket. Amit mond nekik, ha valamit el akar velök hozatni, a majmok azonnal engedelmessé válnak neki és értekeznek vele. Érdekesnek elég érdekes e hír, csak az a baj, hogy Amerika nagyon messzire van, s így igaz voltának igen nehéz a végére járni!

Meddig kell az adót bevallani? Csupán a részvénytársaságok kaphatnak haladékat legkésőbb ápr. 31-ig, ellenben a magánosokat és egyéni kereskedelmi cégeket szigorúan a kivetett adó 25 százalékaival megbírságotják, ha adóvallomásaikat nem adják be idejében. Az előző években ez nem volt, azokat, akik nem adták be jövedelmük bevallását, csak az a hátrány érte, hogy nem idézték meg őket az adótárgyalásokra és ott nem tudták megvédeni álláspontjukat, most ellenben, miután az adóörvény már két éve érvényben van, a pénzügyminiszternek az a telfogása, hogy ezen idő alatt módjukban volt az adózóknak a törvényt megismerni és azokhoz alkalmazkodni és ennél fogva január 31-én túl semmiféle időhaladékat nem kaphatnak. Éppen ezért fontos, hogy akik adóvallomásaikat beadják erről az adóbizottságtól (percepia) átvételi elismervényt kérjenek. Az adóvallomásokat az adóhivataloknál kapható nyomtatványokon kell beadni. Ezek közül a rendes üzleti könyveket nem vezető *kereskedők, iparosok* és szabadfoglalkozásúak (orvosok, ügyvédek, ügyadók stb.) a *négyes számú* kötelesek kitölteni.

A timárok és a gummibocskor. A csatolt területek timáriparosait rendkívül nehéz helyzeibe hozta a parasztnak az az újabb felkapott szokása, hogy bocskoraikat nem talpból, hanem elhasznált autógummiból készítik. Erre az egyes városokban külön üzemek alakultak, ahol néhány leies átalakítással a már semmire sem használható autógummiból bocskorokat készítenek. Az új divat nagyon elharapódzott a parasztnak között, úgyhogy vannak vidékek, ahol már csak kizárólag autó-

gummiból készített bocskorokat használnak. A végelgyengülésben szenvedő timáriparnak ez a divat megadta az utolsó dőfést. Tegnap a timárok egy küldöttsége kereste fel az iparkamarát, ahol panaszukat felsorolva a sérelmek orvoslására kérték fel az elnökséget. A kamara most már elsősorban az iparengedély nélkül gummibocskorokat gyártó üzemek ellen fog fellépni s ezután megfelelő módon fogja a parasztnak figyelmét felhívni arra, hogy a gummibocskor viselése káros az egészségre.

A „fehér szén.” Így nevezik a vizek és vizesések eleven erejét, amelyet igen okosan fel lehet használni kellő berendezések segítségével mindenféle ipari munkára. Románia most tervezi a „fehér szén” kihasználását, amely eddig nálunk nincs értékesítve.

Hány évig kell tanonckodni? Az utóbbi időben több ízben előfordult az, hogy egyes mesterek tanoncaikat öt évre szegődítették be. Miután ez a tanonc kizsákmányolását idézi elő, az ipartestület elnöksége elhatározta, hogy többé öt évre való szegődtetést nem fogad el s a szegődtetési idő maximumát négy évben állapította meg.

Jó tanácsok gazdasszonyoknak. Vén marha husát gyorsan puhára főzhetjük, ha a leves lehabozása után az erősen forró vízbe rozspálinkát öntünk. Körülbelül 1 kiló husra két evőkanál pálinkát kell számítani. Attól nem kell félni, hogy a pálinka szaga megérzik a huson, vagy a levesen. Pálinka hiányában erős borecet is megteszi a szolgáltató. Hüvelyes veteményeket (babot, borsót, lencsét) úgy főzhetünk gyorsan puhára, ha a vízbe szódát teszünk. Egy liter vízre legfeljebb egy deka gramm szódát szabad tenni. Fagyos tojást használhatóvá tesszük, ha rövid időre teljesen friss kutvizbe merítjük, amelybe előzőleg konyhasót kevertünk.

A világ legnagyobb vizesése. Sokáig azt hitték, hogy a világ legnagyobb zuhataga a Niagara-vizesés Észak-Amerikában. Később, mikor Afrikában a zambezi Victoria-vizesést felfedezték, a Niagara elvesztette az elsőségét. Most már tudjuk, hogy a világ leghatalmasabb vizesése a braziliai Iguassu-esés. Ezen percnként 800.000 köbméter víz esik le, míg a Niagarán csak körülbelül 500.000 és a Victorián is ugyanennyi. Az Iguassu zuhatagja 4000 méter hosszú, holtot a másik kétfő csak 1500 méteres. De magasság tekintetében a zambezi vizesése az elsőség. Ez körülbelül 100 méter magas, míg a braziliai csak 70 körül van. A Niagara még valamivel alacsonyabb.

Művelődés.

Erdélyi Költők Gyűjteménye Erdélyi Lirikusok Műveiből 1918—1924.

Szerkesztette: Farkas Gyula.

Ismét egy könyv a berlini Ludwig Vögelreiter kiadásában, amelyet minden erdélyi magyar örömteljes várakozással fog kezébe venni. Könyv, amelyben együtt találjuk meg az Áprily Lajos, R. Berde Mária, Farcádi Sándor, Finta Gerő, Finta Zoltán, P. Jánossy Béla, Nagy Emma, Olosz Lajos, Reményik Sándor, Serestély Béla, Szentimrei Jenő, Szombati Szabó István, Tompa László és Walter Gyula írásait. Mennyi ismerős, kedves név, s mennyi szívből fakadt és lélekhez szóló gyönyörű vers egyetlen nagy csokorba fűzve! Aki szeret néha leborulni a rétek virágos szőnyegére, hogy kihallgassa ott az erdélyi föld remegve sutogó beszédét, aki kísérni szokta vad-vizek folyása mellett a csacsogó, mesélő habokat vagy eljárógat olykor a búkk és fényő áhítatos csöndjének végtelenségébe megnyugvást keresni, az bizonytalansággal megszerzi e könyvet, amelyből Erdély lelke szól, sir, világol, árad, sugárzik felénk és csap ki sokszor, mint a rohanó ár. Nem hiányozhat e könyv egy családból sem, ahol a szépnek kultusza él. Megrendelhető 90 Leier a Minerva könyvkereskedésében Kolozsvárt, Sr. Regina Maria 1. sz. alatt.

Karácsonyi pásztorjáték Buzásbesenyőn. A buzásbesenyői róm. kath. elemi népiskola növendékei dec. hó 25. és 26-án az iskola javára karácsonyi pásztorjátékot adtak elő. A pásztorjáték címe volt: „Békét hozott a kis Jézus”. A fényesen sikerült előadás nagyon szép bevételt eredményezett s nagyban hozzájárult az iskola sorsának biztosításához. Az érdem Mátyás Aranka tanítónőé, ki a szerepeket betanította és a rendezés nehéz munkáját végezte. Fizesse meg fáradozását az a nemes és szép öntudat, hogy egy magyar iskoláért dolgozhatott!

Műkedvelői előadás Világoson. A világosi ifjuság dec. hó 26-án és 28-án, az ottani róm. kath. templomharangalap javára, előadta a *Gyimes vadvirág* című népszínművet, melynek szereplői a következők voltak: Herczeg Károly, Gaál Klára, Loosz János, Albert Mancsi, Loosz Böske, Loosz Arpád, Loosz Jenő, Ráb Irénke, Varg. Tóth István, Aster Lajos, Teodorovics Ilonka, Schmidt János, Biszák Sándor, Ploder Magda, Thurzán Dániel, R. Viki, Eberstein Cecília, Sziklai László, Pera György, Tóth Pál, Holich Ant.

A szereplők egytől egyig kitűnően játszottak. Lelkes tapsvihar jutalmazta őket, valamint *Liszt István* műasztalost, aki az előkészítés, betanítás nehéz munkáját mindvégig nagy szeretettel és hozzáértéssel végezte. Követésre méltó például megemlítjük még, hogy Világos derék iparosai *Griel József* kádármester kezdeményezésére mintegy 20 ezer Leut érő szinpadot állítottak színelőadás céljaira.

Alvincz község maroknyi magyarságának lelkes ifjúsága minden évben szokott négy öt szép sikerű jótékony-célú műsoros estélyt rendezni a magyar református, katolikus és izraelita egyházak valamelyikének javára, önmaguk művelésére, szülőik és a magyar közönség nagy lelki gyönyörűségére. A múlt évben, legutóbb november 16-án volt egy ilyen minden tekintetben igen szépen sikerült estély, az alvinczi református iskola javára. Szórakoztató és építő, szívet vidámitó és lelket nemesítő színművek, költemények, zene, ének- és tánc darabok s konferanszok alkották a műsort, mint rendszeren. A szereplők: Simon Tika, Valter Klárka, Varga Rózsika, Eiben Károly, Gergely Márton, Kovács Ferenc, Pásztóhy Gyurka, Pásztóhy Pali és Szabó Bandi egytől-egyig derekasan megállták a helyüket. Kiváló érdekességet kölcsönözött ez estélynek az a körülmény, hogy a talp alá valót két Istenáldotta művészlélek: Fancsali Sándor mezőkeszűi és Tankó József borbereki református lelkészek szolgáltatták, kik a nemes cél iránti buzgó lelkesedésből önként vállalkoztak a nagy feladatra. Ezeknek kitűnő művészete feledtette a minden áron „csak cigányt!” áhító fiatalsággal a cigánymuzsikát. Nemes vállalkozásuk közel négyezer Leu tisztá jövedelmet eredményezett és biztosította iskolánk fennmaradását a folyó tanévre. Köszönettel, hálával adózunk nekik! Áldja meg őket az Isten, nemes tettükért, mind a két kezével! Illesse elismerés és köszönet a szereplőket, rendezőket és azokat a kedves jó asszonyokat is, akik saját készítményű kitűnő sültet és tésztát adományozásával járultak hozzá a szép eredményhez.

Egyházi célokra szükséges gyűjtőkönyv

hivatalos formában, szelvényekkel füzve 100— lej, kötve 120— lej. Kapható a MINERVA könyvkereskedésben Cluj-Kolozsvár.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLET

A gyapju.

Több mint hat éve befejeződött a háboru, de hatását minden téren érezzük még most is és érezni fogjuk sokáig. Erkölcsi téren az emberi lélek elvadulásában, gazdasági téren főként a nyersanyag hiányában s általában a drágaságban. Pedig hát hat év már éppen elegendő idő lett volna, hogy az emberek szokjanak le a gyilkos elenségeskedésről s hogy a háboru pusztításait új termelő munkával pótolják.

Most egy fontos nyersanyag, a *gyapju* kérdésével kívánunk foglalkozni, mert azt hisszük, hogy ez a mi gazdaságunkat is közelebről érdekli. Meg akarjuk világlítani, hogy

miért termelnek most kevesebb gyapjut az egész világon s miért van olyan magas ára a gyapjunak?

Ebből aztán a székellyöldi meg a bánási kisgazda is megláthatja, hogy az őt érdeklő gazdasági kérdések világpolitikai és világgazdasági kérdésekkel fűggenek össze. Hogy a Maros mentén vagy a Küküllő partján legelésző birka gyapjáért mennyit kapunk, az Ausztrália, Afrika és Amerika juhtenyésztésétől, angol cégek üzleteitől függ, jó tehát, ha ezekről a dolgokról itt is hallunk egyet mást, mert így tájékozódhatunk, hogy *érdemes lesz-e a juhtenyésztés, érdemes lesz-e fokozni a gyapjutermezt?*

A világ juhállománya és gyapjutermeése,

A gyapjutermeelésben, tehát juhállomány tekintetében is vezet az egész világon Ausztrália. Ez a tőlünk távol eső világrész egy óriás sziget, amelynek végtelenbe nyuló gyepes rónáin milliós számra menő juhnyájak legelésznek. Utána Délafrika és Délamerika következnek, ahol szintén óriási mezőségek terülnek el.

A háboru előtt 1913-ban *a világ összes juhnyájainak számát hatszázmillió* darabra becsülték. Ebből magára Ausztráliára körülbelül százmillió

darabot lehet számítani, mert az 1910. évben megtartott állatszámolás szerint kerek számban kilencvenkét millió juh volt ottan.

A háboru után a világ juhállománya *ötsháznegyven millióra* szálott le, a csökkenés tehát csak hatvan millió vagyis nem több, mint tíz százalék. Az ausztráliai 92 millió is leszálott 79 millióra.

Ezzel szemben meglepő, hogy a *gyapjutermeés* sokkal nagyobb arányban csökkent, amennyiben az 1913. évi 1,433.000 tonna (1 tonna = 10 métermázs) gyapjutermeessel szemben még 1923-ban is csak 588.000 tonna gyapju termett, vagyis a háboruelőtti-nek csak 41 százaléka, tehát a felénél is jóval kevesebb.

Mi lehet az oka ennek az aránytalanságnak, amely a juhállománya és a világ gyapjutermeése között fennáll?

A háboru és a háborut követő — üzlet.

Mert mi történt?

Az történt, hogy a háboru befejezése után egy angol vállalat a „Brit-ausztráliai gyapjuértékesítő társaság” megvásárolta a brit hadsereg összes gyapjukészleteit, amelyek hihetetlen nagy tömegekben voltak felhalmozva az antant minden országának katonai raktáraiban, ahova az angol haderő működése kiterjedt. Hiszen tudvalévő, hogy Anglia nemcsak pénzzel, hanem főként nyersanyagokkal s így gyapjival is támogatta hadviselő szövetségeseit.

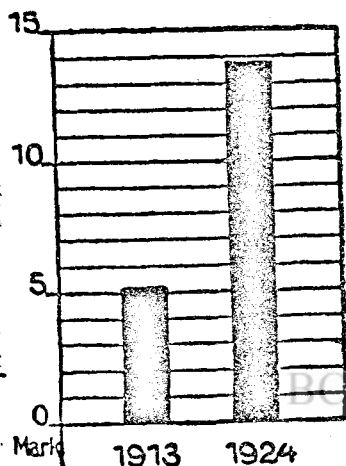
Az angol cég bizonyára olcsó áron jutott a rengeteg gyapjuhoz, mert oly tömegesen és oly alacsony áron dobta a világpiacra, hogy az ausztráliai és délafrikai juhtenyésztők nem versenyezhettek vele s így kénytelenek voltak gyapjutermeelésüket csökkenteni és juhaikat mint húst értékesíteni, ami jobb üzletnek bizonyult, mint a gyapju s ezért inkább levágták juhaikat s így azok egész értékét egyszerre megkapták, míg a gyapju a juh értékének csak egy kisebb részét teszi s erte is hosszabb ideig kell várni.

Mikor aztán az angol vállalat gyapjukészleteit eladta, akkor itt állott a világ elegendő gyapju nélkül, ami annál érezhetőbb hiányt jelentett, mert időközben a háboru után a gyapju szükséglet fokozódott, amennyiben az Amerikai Egyesült Államok és Japán, mint egyre jobb vevők szerepeltek a világpiacra.

Természetes tehát, hogy a gyapju ára rohamosan emelkedett.

Egy német közgazdasági író a gyapjutermelés csökkenését és a gyapju ár emelkedését ebben a két szemléltető rajzban mutatja be:

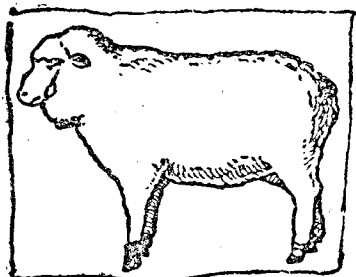
A GYAPJU ÁR EMELKEDÉSE

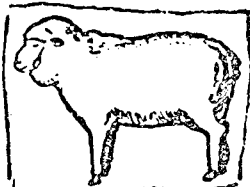
1913-ban
1,433.000 tonna.

1923-ban
588.000 tonna.

A VILÁG GYAPJUTERMELÉSE

1913

1923

Vagyis: míg a világ juhállománya a háboru alatt tíz százalékkal, tehát egy tizedrésznyivel, — a világ gyapjutermelése 1913-tól 1923-ig 41 százalékkal, tehát négy tizedrésznyivel csökkent, addig a gyapju ára 1913-tól 1924-ig majdnem a háromszorosára emelkedett.

Ebből a szükséglet rohamos fokozódására lehet következtetni, aminek csökkentésétől aligha kell tartani, hiszen az öltözködés igényei csak mindig erősödnek.

A gyapjuterme és gyapju piac világhelyzete azt mutatja tehát, hogy a magas gyapjuárak megmaradnak s így juhtenyésztő gazdáinknak érdemes lesz a gyapjutermeles fokozására törekedni.

Természetes, hogy ezt a jó kilátást el is lehet rontani. Elronthatja pedig a kormány, ha olyan vámpolitikát csinál, ami a gyapjukivitelt megnehezíti. Mert ha súlyos vámtétellel terheli meg a gyapjut, mint ahogy kiviteli illetékekkel és egyéb akadályokkal válságba taszította például a fatermelést és fatermeskedelmet, akkor bármilyen jó is a gyapju világsi ára, az itteni gyapju nem fogja bírni a versenyt vagy az itteni juhtenyésztők hasznát a kincstár vágja zsebre.

Gazdasági életünk vezetőinek tehát nemcsak arra kell törekedniök, hogy a gyapju kedvező kilátásokkal kecsegtető világsi helyzetére való tekintettel a gyapjutermeles fokozzák, hanem az ellen is mindent el kell követniök, hogy a kormány helytelen intézkedései ne fozsák meg a juhtenyésztőket megérdemelt hasznuktól.

Sőt megának a kormánynak is kötelessége volna a gyapjutermeles minden módon és minden eszközzel fokozni.

Romániában gyakran hivatkoznak a hatalom urai Franciaországra, amellyel mint a nagy nyugati latin testvérrel büszkén tartják az atyafiságot. Hát mi is a francia példára hivatkozzunk, elmondjuk, hogy

mit tesz a francia kormány a gyapjutermeles fokozására?

Olvasóinknak már régebben beszámoltunk azokról a tudományos kísérletekről, amelyeknek céljok az élet meghosszabbítása, más szóval: a megifjítás. A német Steinach s a Párisban működő orosz Voronoff orvostudósok neveit már szárnyára kapta a világhír a kísérletek nyomán, amelyeknek lényegük abban áll, hogy az állati vagy emberi testbe ifjabb, élet-erősebb testi szervezetből bizonyos

mirigyeket átültetnek, amelyek az öregebb, fáradtabb testeket felfrissítik, megerősítik, további egészséges életműködésre képesítette. E kísérletek állatokon és embereken még javában folynak, azok tudományos és gyakorlati értékéről tehát végleges ítélet még nem alakulhatott ki, annyi azonban bizonyos, hogy különösen az állatokon végzett kísérletek már eddig is határozott eredményeket mutatnak fel.

Az eddig elért eredményeket akarja a francia kormány gyümölcösöztetni a gyapjutermeles fokozása érdekében.

Hogyan? Hát éppen ezt akarjuk elmondani.

Voronoff, aki Franciaország leghevesebb tudósa és orvostanára a megifjítás terén s aki többek között olyan urakat is kezelt, mint Clémenceau (olvasd: Klémanszó) és Lloyd George (olvasd: Llojd Zsorzs) volt francia és angol miniszterelnökök, — az utóbbi időben már nem végez embereken ifjító műtéteket, hanem csak állatokkal foglalkozik.

Legutóbb juhokkal kísérletezett és azt tapasztalta, hogy

ha nemzömirigyét ültetett át a juhba, az állat sokkal szebben és gyorsabban fejlődött és sokkal hosszabb és dúsabb, sürűbb gyapjut eresztett.

Az ilyképpen megoperált juh évente négy-öt száz gramm gyapjuval többet ad s egy harmadával megnyulik az élete is.

Természetes, hogy egyelőre még csak néhány nagy tudós ért ezekhez a műtétekhez, nem lehet arra gondolni, hogy minden darab juhot megifjítsanak és így gyapjasabbá tegyenek, pedig Franciaországban 10--12 millió kilogramm gyapjutöbbletet jelentene, ha az egész juhállományát megoperálnák. Voronoff azonban azzal biztat, hogy a megifjított juhoknak az a jó tulajdonságuk öröklődik, tehát a tenyészállatokat megifjítják, néhány év múlva az egész juhállomány rendelkezni fog ezekkel a nagyszerű tulajdonságokkal.

Megifjítsák az afrikai juhokat.

A francia kormány a tudós előterjesztései alapján most kiküldötte őt az

afrikai francia gyarmatokba, ahol a juh-tenyésztés igen jelentékeny. Először Algir déli részébe megy, ahol mintaszerű tenyészetben nagy állami juhnyájak vannak. Itt Voronoff tervei szerint valóságos laboratóriumot rendeztek be a szükséges orvosi és műtőeszközökkel és gépekkel, ahol ezerszámra operálják a juhokat a tudomány legújabb vívmányai és módszerei alapján.

Voronoff az összes állatorvosokat kioktatja most az ifjító operációra, bejárja a többi francia gyarmatokat, be egészen Középatrikáig, sőt újabb állatfajokra is ki fogja terjeszteni kísérletezéseit.

*

A tudomány minden téren az ember segítségére siet, hogy minél biztosabban haladhassunk a boldogulás útján. A földművelés, az állattenyésztés sem haladhat a tudomány nélkül. Ahogyan a faeke helyébe jött a vaseke, majd a gözeke, a lóval való nyomtatás helyébe a gözcséplőgép, ahogyan a magnemesítés, a műtrágya, a gyümölcsoltás, a növények védelme mind a tudományos igazságok, a tudósok vizsgálódásai alapján következhetek be, úgy a haszonhajtó állattenyésztésben is a tudomány utmutatásai szerint kell dolgozunk. Nemcsak a jó papnak, a jó gazdának is holtig kell tanulnia. Hiszen már a szentírás is azt mondja, hogy elvész a nép, ha tudomány nélkül való.

Nincs is szebb és üdvösebb dolog a tudománynál, csak ne álljon utjába az emberi butaság és gonoszság.

Vásárhelyi Tamás.

A termés és a drágaság. Győztes, legyőzött és semleges államok egyaránt megérik a drágasági hullámot, amelynek magyarázatát elsősorban az ezévi kedvezőtlen termés szolgáltatja. A világtermés közrebocsátott adatok szerint a folyó évben 704 millió métermázsa a tavalyi 779 millióval szemben, amely 75 millió különbséget jelent. Ennek természetszerű következményei a terménymagvak árának alakulásánál nem maradtak el és világszerte emelkedő terményárakkal találkozunk. Romániában a buza ára három hét alatt mintegy 30 százalékkal emelkedett, de hasonlóan

emelkedtek a terményárak Olaszországban is, ahol a juliusi 90 lirás mázsánkénti buzaár október végére 150 lirára szökött fel. A gabonaárak emelkedése a kenyérárak emelkedését hozza magával, ami közvetve az iparcikkek árának felfelé haladásában és így az általános élhetőség leromlásban jut kifejezésre. Nem szabad megfeledkeznünk végül arról sem, hogy a világ népesége évenként mintegy 30 millió lélekkel emelkedik, amivel arányosan a fogyasztás is nő és ez a jelenség az idehez hasonló kedvezőtlen termés esetén az általános világdrágulás rugóinak legerősebb mozgatója.

Mennyivel drágult az élet? A Brsói Lapok összeállította az erdélyi drágulás adatait. A békebeli árakhoz képest leginkább megdrágult a szappan, mely ma százszorta drágább, mint 1913-ban. Sorban következnek a ruházati cikkek s a lakbér azoknál, kik új lakást béreltek, a kulturális szükségletek. Általában az élelmiszerek ma negyvenkétszer, a ruházati cikkek hetvenszer, lakás, fűtés, világítás régi lakással tizennyolcszor, a kulturális szükségletek hatvanszor drágábbak, mint békében. *Átlag véve negyennyolcszor drágább az élet ma, mint 1913-ban.*

A drágaság fokozatosan nőtt a lefolyó év alatt is. Aránylag leginkább emelkedett a liszt ára, kerek 100 száza lékkel, drágult az élelmiszerek közül még a kávé, burgonya, főzelék. A ruháneműek 85 százalékkal, cipőfélék 20—30 százalékkal drágábbak ma, mint egy évvel ezelőtt. Árstagnálás a cukornál fordult elő, valamivel olcsóbb lett a petroleum. A drágulás azonban a legtöbb cikknél nőtt, úgy, hogy átlagosan mintegy 50—60 százalékos drágulást kell a lefolyt év rovására írunk.

Az apából, anyából, két iskolás gyermekből és egy eltartott családtagból álló család békében közepes igények mellett egy év alatt 5462 koronából tudott megélni. Ugyanennek a családnak ma hasonló igények mellett két százhetvenezer lejre volna szüksége, ha ugyanugy akarna élni, mint békében.

Vegyes árak. Glycerin 100—105, ricinusolaj 700, vaselinolaj fehér 55—70, chininsó 4500—5500, jódsó 2700 2800, morfium—codein—cocain 34—

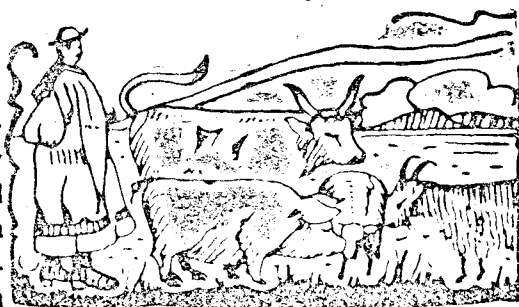
36.000, nyers sósav 8—10, belföldi borjobox bőr 45—60, külföldi 65—80, marhabox belföldi 45—55, antilop 70—90, chevreaulakk 115—125, belföldi kipstalbélés 170—180, külföldi 180—210, barnabőr 260—300, fekete-bőr 250—280 L.

Dicsőszentmárton. (Saját tudóstónktól.) Gabona: 20 literes véka buza 170, kukorica 65, zab 38, árpa 75 sertés: tartani való 3—6 hónapos drb-ja 1200—2400, 6—12 hónapos 2100—4500, hizott süldő élősúly kg.-ja 33, hizott öreg sertés kg.-ja 36, olvasztani való szalonna 70, zsir 80, sózott szalonna 70; szarvasmarhák: jármos ökör párja 12—30.000, jó fejős tehén drb-ja 4—9000, vágni való tehén élősúly kg.-ja 18—20, szopós borju drb-ja 500—700, juh drb-ja 350; tejtermékek: tej literje tehén 5, bivalj 7, teavaj 100, tehénturó 36, juhsajt 42, juhvaj 80; baromfi: sovány liba drb-ja 120—160, kövér liba 200—260, tyúk 35—70, csirke párja 30—70, sovány ruca drb-ja 40—60, kövér ruca 80—120, pulyka 160, tojás 2—2.50 L.

Vadbőrök ára kolozsvári szücsöknél: Róka 800, vidra 2000, nyest 1800—2000, farkas 800—1000, görény 200—300, nyul 30—45 L.

Ne várja meg, míg sertése, juha, szarvasmarhája beteg lesz!

Betegség ellen mentesítheti állatait DÁVID ELEMÉR főállatorvos törvényesen védett

„DESINFECTOR“

táperős védszereinek használatával.

Nincs többé sertésvész, szálfajás, májméltely! E védszerek kaphatók minden községben kereskedőknél, 1/4 kilós doboz 20 Lei utasítással. Kereskedőknek 20 doboz 300 Lei előre beküldéssel, vagy 320 Lei utánvétellel bérmentesítve küld.

Soós és Társa

Targu-Mures — Marosvásárhely,

Kiss Ernő-utca 2. sz.

Handelésnél pontos címet (megye, u. p.) kérünk.

IPARI ROVAT

A munkásbiztosítás ügye A bukaresti központi vezérigazgatóság mellett felállított legfőbb munkásügyi tanács dec. 29., 30. és 31-én ülést tartott, amelyen a jövő évi költségelirányzatot tárgyalták meg. Az eredetileg 300 millió lejre előirányzott kiadási és bevételi összegeket leszállították 200 millió lejre. A különbözetet azzal érték el, hogy az ügykezelési költségeket lecsökkentették az összbevétel 34 százalékáról 18 százalékra. Egyébként azonban a betegsegélyek és orvosi szerek kiadásainak tételeit nem csökkentették, sőt hozzájárultak a betegsegélyező orvosok fizetés emeléséhez. A gyűlésen Enescu vezérigazgató ismertette a munkásbiztosítás egységesítésére kidolgozás alatt álló törvénytervezetet. A tervezetet írásban is kiadják és akkor visszatérünk ennek bírálatára.

A bányamunkások kollektív szerződése. Az iparügyi miniszter az állami bányák munkásai kollektív szerződésének tárgyalására irányuló tárgyalások vezetésével Chirilla kolozsvári munkaügyi felügyelőt bízta meg. A munkaügyi felügyelőségtől szerzett értesülések szerint a tárgyalások e hó 26-án kezdődnek meg Kolozsváron, a tárgyalásokra a munkásszervezetek már bejelentették kiküldötteiket. Chirilla felügyelő a kérdésről a következőket mondotta:

— Az összes erdélyi állami bányák és vasüzemek munkásai felmondták a kollektív szerződéseket s egyúttal bejelentették az 50 százalékos béremelésre vonatkozó igényeket. A közmunkaügyi miniszter ur engem bizott meg, hogy a kollektív szerződések megkötésére vonatkozó tárgyalásokat lefolytassam. A tárgyalások Kolozsváron lesznek, ezt megelőzőleg azonban valamennyi állami bánya és vasipari üzemnél a helyszínen fogom tanulmányozni a munkabérvisszonyokat és a megélhetési lehetőségeket, valamint a helyszíni szemléken fogunk a munkások kiküldötteinek személyében megállapodni. Hogy a tárgyalásokon a kormányt ki fogja képviselni, még nem tudom. Értesüléseim szerint a munkások a jelenlegi munkafeltételek fenntartását fogják kérni, a kormány azonban e feltételeket meg akarja változtatni.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. január 3.

1 dollár	= 193—94 leu
1 font sterling	= 920—23 „
1 svájci frank	= 37 90 „
1 francia frank	= 10 60 „
1 lira	= 8 40 „
1 cseh korona	= 5 88 „
1 dinár	= 2 85 „
385 magyar korona	= 1— „

MULATTATÓ

Az irisórai szarvas.*

Viradt. A fákra egyre csendesebben rivalt alá a mély felhő-torok. Gáncsol vető boróka-rengetegekben akadnak rá a csorda pásztorok.

A gornyxikhoz levitte nemsokára tarkóra vevve egy szilaj csobán, s megvult az alku egy-kettőre: ára egy korty fenyővíz s egy marék dohány.

A simmentali borjának fogadta fakorlátos, legeltető helyén, tőgyén mohón csüngőit az istenadta, és elfeledte, hogy testvértelen.

És elfeledte a futó erecskét, amely bukfenceket kacagva hányt, s mely hús homályba fogta gyenge testét, el a zuzmószakállú ősmagányt.

És elfeledte a forrás kis odvát, amelynek tükre csábító titok, s ha elikkadva meg-megszomjazott, hát napverte, langyos vályuból ivott.

Kristályt-tükörben nem láthatta mását, mikor a szarva büszkén ütközött, meg nem sejtette büszke származását, és borjunak nőtt fel borjak között.

És lett pompás agancsú háziállat, vadász szivekbe dobbanó remek, s csudálva nézte, rajta mit csudálnak csudálkozó kiránduló szemek...

De nyárutón, mikor a kék havasról omlott a köd s leszált az ősz vele, beláthatatlan, ködrűhás magasból szarvasbögés bűgött a völgybe le.

S akkor: páráit zihált remegve szája, idegen lett palánkos otthona, idegen lett testvére, mostohája — s a ködbe hördült, mint az orgona.

Áprily Lajos.

Isten akarata

Írta: Sadoveanu Mihály

Mondják, hogy egyszer nem is olyan rég Mihály arkangyal leszállott a földre. Időről időre leszokott jönni egy-egy égi követ erre a nyomoruságokkal küzködő földre.

Igy szállott le az Ur isten végtelen birodalmából az arkangyal, magára

* A mai számunkban ismertetett „Erdélyi Költők” c. kötetből.

öltötte egy fiatal vadász képét, ljjal és tarisznyával volt felszerelve. Egy rengeteg szélén rátalált egy remete kunyhójára. A tölgyfa ajtón zörgetett, mire a remete belülről kérdezte:

— Ki van ott?

— Jó ember, szállást kér! — felelt Mihály arkangyal.

A remete azonnal ajtót nyitott és jóságosan behívta az idegent szegényes hajlékába. Széket adott neki, meg hívta szegényes vacsorájához és barátságosan elbeszélgetett vele. Később azután megkérdezte honnan jött és hova megy.

— Én, bátyám, messziről jövök, — felelt az arkangyal. Nem ismersz? ... Sokszor megjelentem álmodban... Én Mihály arkangyal vagyok, az Ur küldött, hogy tégedet próbára tegyelek.

A remete abban a pillanatban ráismert vendégére, mire rögtön térdre hullott és fehér szakállával kunyhójának padozatát seperte.

— Oh Szent Mihály! mormogta megfélemlenedve. Érdemetlennek érzem magamat előtted...

— Kelj föl, testvér! — felelt a szent kezét feléje nyujtva. Ül ide mellém! Tudom, hogy egész életedet a Megváltó tanításainak és példájának követésében töltötted, akit keresztre feszítettek... Tudom, hogy egész életedben nem mondtál senkinek sem egy rossz szót és senkinek sem tettél rosszat. Tudom, hogy enyhítetted a szegények fájdalmait és vigasztaltad az árvák. Gondolkozásodban és szivedben mindig tiszta voltál és az Ur fénykoszoróját fog fejedre tenni... De még egy próbát át kell esned és ezért jöttél én hozzád...

Az öreg alázattal felelte:

— Nagy és véghetetlen az Ur akaratja és jósága...

Akkor Mihály arkangyal felkelt, veled kézijját, tarisznyáját és így szólt:

— Jeromos testvér, vedd botodat jere velem!...

Erre mindketten kimentek a kunyhóból és utnak indultak az erdő csendjében.

Mentek, mendegéltek; a sötét erdőt ket maguk mögött hagyták. Később megérkeztek egy falu mellé. Itt meg állottak és kopogtattak egy nagy

liszta ház ajtaján. Egy szolga kijött és ajtót nyitott az idegeneknek. Világot gyújtottak s maga az ur is nyájas szavakkal és mosollyal ajkán fogadta őket.

— Látom, hogy távolról jövő utasok vagytok . . . mondotta nyájasan. — Helyezkedjete el és éreztétek jól magatokat, majd nyugvó helyet is fogok adni.

A remete megköszönte a jószágát és megáldotta a házat. Az ur szíves jóindulattal leültette őket és a szolgálknak megparancsolta, hogy hozzanak enni-valót.

— Ez tiszta lelkű ember . . . sugta Jeromos remete halkán az arkangyalnak.

— Igen és megfogja kapni a jutalmát . . . felelte Mihály.

A kegyes szívű ur az idegeneket beszédbe eredvén, elkezdte mesélni az ő bajait és örömeit.

— Ime — mondotta szóbeszéd közben, — volt egy nagy ellenségem . . .

A határban földjeim vannak, amelyek szomszédosak az ő földjeivel, sok ideig nem tudtunk megegyezni, noha mindig igazságos lélekkel jártam el vele szemben. Most nagyon örvendek, mint-hogy megbékéltünk. Épen a mai napon adtunk kezét egymásnak és csókoltuk meg egymást. És ime a barátság bizonyosságaként egy aranyozott serleget adott . . .

És a derék gazda megmutatta a megaranyozott serleget a kandalló párkányán.

— Holnap — mondá ismét — ünnep van. Megfogom hívni a fiaimat és ebből fogom inni az ó-bort.

Jeromos remete jószágon mosolygott és fejével ráhagyólag integetett, ellenben az arkangyal hallgatott.

Később az utasok lefeküdtek. Pihentek, amennyit pihenhettek; pirkadáskor az Ur küldötte felébresztelte a remetét és mondta neki:

— Kelj fel, testvér, mert tovább kell mennünk!

Erre felkeltek. Induláskor az arkangyal kezét tett az aranyos serlegre és belemélyesztette általvetőjébe.

A remete szíve összeszorult — s ezt kérdezte:

— Mit csinálsz, szentséges arkangyali?

— Hallgass! — mondotta halkán az arkangyal. Ez az Isten akarata.

A remete hallgatott. Erre utnak indultak. Egész napon át csak mentek. Este megálltak egy magános, a falutól félreeső háznál. Szállást kértek és egy kis eledelt. A gazda pedig egy vérben forgó szemű marcona ember, dühösen kiáltott rájuk.

— Szállás kell nektek? Jól van, el foglak szállásolni. Étel kell nektek? Majd fogok nektek adni.

És mindjárt elkezdett ordítani szolgálai felé:

— Hej! jertek ide a somfabotokkal, hogy vendégeljék meg ezeket az embereket!

A szolgálak odarohantak, s kezdték a botokkal a jövevényeket ütlegelni s elvettek tőlük mindent, amijük volt. Elvették még az aranyozott serleget is az arkangyal általvetőjéből.

— Így? — kiáltott az úr. — Szegény utasok vagytok és arany kupával jártok? Nagyon szép. Holnap majd inni fogok a serlegből a ti egészségetekre . . . Aztán menjetek csak az utatokra, ha nincs kedvetekre még egy elpáholás!

Az idegenek így eldöngetett csontjaikkal tovább mentek. De kivált a remete gondba merülve és elszomrodva haladt.

— Hm! Mire gondolsz? — mondta egyszerre nevetve az arkangyal, — Tudom, mire gondolsz. Neked különösnek tetszik, hogy a jó ember serlege az elvetemült ember kezében maradt.

— Ugy van, — arra gondolok — felelt szomorúan Jeromos.

— Ugy? Ne gondolkodjál. Jobb, hogy ügyet se vess rá. Így van az Isten akarata.

És így halgatagon tovább haladva betértek a faluban egy istenfélő paraszthoz. Egészen elnyomorodott, földhözragadt ember volt, háza tele gyermekekkel. Ők mégis befogadták az idegeneket és egy nagy puliszkát borítottak ki eléjük.

— Vegyetek és lakjatok jól, — buzdította az idegeneket sóhajva. Vegyetek abból, amit Isten adott. Vegyetek, mert csak ezt adhatok. Mindenemet elvették az uzsorások. S úgy van, hogy eladják, ami cséském még megvan. Ez a házam van még meg és ezt is el akarja

adatni ez az irgalmatlan földesur, aki szomszédom . . . Az az állapot fenyeget, hogy feleségemmel és gyerekeimmel az utcán maradjak . . .

Mialatt az ember beszélt, Mihály hallgatott, a remete pedig érezte, hogy lelke telve van kétkedéssel.

És így az ember panaszkodása és a gyermekek siránkozása közepette aludtak el utasaink. Éjfél után felébredvén utnak indultak mialatt a háziak álomba merülve maradtak. A kaputól Mihály arkangyal visszatért az ember házához, általvetőjéből csepüt vett elő, szemet kotort az akol tűzhelyének hamuja alól, a paraszat a csepübe tette és a csomót beszurta a nád földébe.

Később, amint előre haladtak, hátra tekintettek. A szegény ember háza lángnyelvekkel égett, amelyek magasra csaptak az ég felé. Mihály arkangyal mosolygott, a remete ellenben felfortyanva sóhajtott és többé nem tudott magán uralkodni.

— Oh, szent arkangyal! — nyögött fájdalmasan. Vajjon helyes dolog-e, amit most cselekedtél? És ez volna az Isten akarata?

— Igen, ez az Isten akarata! — felelte szeliden az angyal.

Tovább haladva egy másik falu szélénél mentek el. Az út mellett virágágyások között egy házikó állott nyitott ajtóval és ablakokkal. Két lépésnyire egy kis völgyecskeben csermely folydogált kedves csörgedezéssel és aranyos hátú méhek zümmögtek a levegő kékjében. — A család munkára volt valahol, a házikóban pedig a bölcsőben egy csecsemő sirt.

— Halld csak, hogy sir a kis gyermek! — szólt a remete szánakozással.

Mihály arkangyal egy szót sem szólva átlépte a házikó küszöbét. A gyermeket kivette a bölcsőből és ölében tartva kilépett onnan. Nehány lépést tett a patak felé s beledobta a gyermeket a habokba. A víz egy pillanatra megnyílt, a gyermeket magába fogadta és elnyelte. A remete megkövülve állott és a borzalomtól tágra nyílt szemekkel.

— Szent Mihály! — kiáltotta fojtott hangon. Mit cselekedtél? Isten küldöttje vagy-e, avagy talán rászédítél engemet? Miért ölted vízbe a gyermeket? Hogyan tudtál elkövetni ilyen istentelenséget?

Az arkangyal szeliden mosolygott és így felelt:

— Testvér, ne zúgolódjál! Így van az Isten akarata!... Amit ő tesz, azt az ember sohasem éri föl az eszével. De amit most láttál, ez a te utolsó próbára tevésed és mostantól fogva más szemmel fogod nézni az életváltozatos eseményeit. Hallgass ide és világosodjék fel elméd! Az arany serleget, Jeromos testvér, a jó kereszténynek az ellensége adta s a serleg belülről arannyal vegyített méreggel volt bevonva. Most megértetted annak a sorsát, aki bennünket úgy fogadott, mint valami gonosztevőket?... Ugyanez akarta eladni a szegény ember házáat is... De itt is meg kell tudnod valamit: azt ti. hogy a szegény ember, mikor háza romjait felturkálja, hogy egyik-másik holmiját megtalálja, kincsre fog bukkanni. Az a gyermek pedig, akit a patak nyelt el, ha felnőtt volna, gonoszabb ember lett volna, mint bárki is, a legnagyobb mértékben elkényeztettek volna s megölte volna atyját és anyját... Jeromos testvér, többé soha se kérdezősködjél. Így volt és így fog érvényesülni az Isten akarata... Az események nem a vak véletlen szüleményei, amint a földi emberek hiszik...

A remete hallgatagon, csendesen indult el botjával az ő csendes lakóhelye felé a rengeteg szélére, Mihály arkangyal pedig eltűnt a nap fényében és az égnek láthatatlan lépcsőin felemelkedett az ő égi lakóhelyére.

Fordította:
Péter János.

SIROMALT köhögésben és hurutban szenvedőknek.

Tartalmazza egyesítve a legértékesebb és a legkiválóbb orvosok által ajánlott gyógyszereket.

Biztos hatás. — Azonnali megkönnyülés, Rapható minden gyógyszerárban

Kérjen ingyen füzetet a „GEA” KRAYER Laboratoriumtól. Timisoara 80. szám és megtudja, hogy kell viselkedni tüdőbajnál és a légutak megbetegedéseinél.
Mosse.

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

Cserébe ingyen kapja meg új naptárunkat, ha megküldi nekünk a Magyar Nép 1922. évi II. évfolyama 1., 3., 7., 21., és 36. számait, hasonlóan az 1923. évi III. évfolyam 3., 4., 14., 23., 24., 31., 37. és 46. számait. Ha naptára már van, akkor más értékes könyvet adunk. Nagyon kérjük m. t. előfizetőinket, hogy lehetőleg minden hozzánk intézett levélükben mindig említsék meg a lapjuk címzésénél megtalálható törzskönyvi számunkat. Ezzel munkánkat nagyon megkönnyítene.

Többeknek: Félreértések elkerülése végett közölnünk kell, hogy naptárunkat ingyen csak azok kapják meg, akik legalább 2 új előfizetőt szereznek. Régi előfizetőinknek, ha 1924 éves előfizetésük rendben van, s új előfizetőinknek is, ha az egész évi díjat befizették, a naptár 11 Lei.

K. E. Zovány. Fogadja értesítéséért testvéri, meleg kézszorításunkat. — *D. I. Czegőtelke.* Örömmel iktaltuk sorainkba, könyv elment. — *O. E. Htrip.* Nyugtatvány levélben, hirdetés elkésett, buzgólkodásáért és jókívánságaiért hálás köszönet. — *St. P. Világos* A 100 lei beszámításával a 2 példány rendben 1925 jan. 1 ig, egyebek levélben. — *M. K. Gyergyószalmás.* A 20 naptárt és 16 vőfélykönyvet megküldöttük, üdvözet. — *M. J. Istenségits.* Az újabb eredményekért hálás köszönet. — *K. F. Alsószopor.* Nem értette meg üzenetünket, mi mindenivel szívesen, komolyan és szeretettel foglalkozunk, de időnk 12 ezer előfizetőnk között oszlik meg s így nem érhetünk rá, hogy versbirálatok ismételt magyaráztatásával vesződünk. Minden egyebekben szívesen állunk rendelkezésére. — *M. J. Seprős.* Hirdetés egyszer már lejött, előfizetés rendben 1925. dec. 31-ig. — *Sz. D. Homoródszentmárton.* Schultz Béla mérnök könyvecskéje a földmérésről kiadásunkban megjelent, kívánságára utánvétellel megküldjük. — *K. I. Alsójára.* Naptár kiküldve, hátralék f. év végéig 40 Lei. — *Cs. Gy. Dedrádszéplak.* Tudósításait örömmel fogadjuk és kérjük. | *D. I. Nagyvárad.* A 25 L. bejött, üdvözöljük sorainkban, M. I. urnak köszönet, kért számot megküldöttük.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.

Apróhirdetés.

Jó családból való fiú 14 éves románul és magyarul beszél, írni olvasni mindkét nyelven tud. Kifűnő V. elemi bizonyítvánnyal cipész tanulónak teljes ellátással ajánlkozik. Érdeklődni lehet Matekovits János szabó mesternél. Seprös—Seprős. Jud.: Arad megye.

Keresek jól főzni tudó 50—60 évkörű nőt házvezetőnőnek, ki képes magánházamat egyedül vezetni. Leveleket a kiadóhivatal címére kérjük.

Kertészt keresünk, ki a konyhai virág és gyümölcs-kertészethez egyaránt jól ért. Bizonyítvány másolatokkal felszerelt és fizetési igényeket is feltüntető ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Sz. Pata 87.

Mérsékelt díjazás mellett a birtokosság meghívására Dezső Miklós nyugdíjas szőlő és borászati főfelügyelő elvállalja előadás tartást, nagyobb birtoknál felmérést, térvázlat, terv és költség előirányzat készítést, esetleg a telepítést tartamára esetről-esetre utbaigazítást. Dezső Miklós Nagyenyed.

A Clujban, 1924. év szeptember havában tartott országos állatkiállításon arany éremmel kitüntetve.

Fél kg. gyapju vagy két kg. sajtjával megmentheti birkáját a pusztulástól!

DISTOL
biztosan meggyógyítja mételeykóros juhait és szarvasmarháit!

DISTOL
Egyszerű a kezelése!
Biztos a gyógyulás!
Kapható

Gergely F. utóda
drogueriájában Cluj-Kolozsvár,

Gea-Krayer Drogueriájában
Temesvár,
Krafft és Rubert Drogueriájában
Brassó,

Dávid János gyógyszerár
Marosvásárhely,
Farkas István Drogueriájában
Nagyvárad,
továbbá bármely gyógyszerárban.

Sirocco 663